

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kolleci

“Periferiya qurğuları”

fənninin

PROQRAMI

040545– “Kompyuter şəbəkələrinin və hesablama texnikasının təmiri və servis xidməti”

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi Bakı
İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin Metodiki
şurasının 15 sentyabr 2017-ci il tarixli iclasının
qərarı ilə təsdiq edilmişdir.

(Protokol № 1)

Bakı 2017

Tərtib etdi:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin ixtisas müəllimi

Teymurova Sevər Tofiq

Redaktor:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin "Kompyuter və kompyuter
şəbəkələri" FBK-nın sədri

Yunusov Ağabala Abdülxeyir

Rəy verənlər:

Bakı İdarəetmə və Texnologiya
Kollecinin ixtisas müəllimi

1. Əliyeva Elnarə Elman

Azərbaycan Texniki Universiteti,
Professor, texniki elmlər namizədi

2. Abdullayev Samir Əbdülmabud

İZAHAT VƏRƏQİ

Müasir dövrdə periferiya qurğularının sürətli inkişafı, onun insan fəaliyyətinin bütün sahələrinə daxil olması mütəxəssislər qarşısında təhsil sistemində, o cümlədən peşəyönümlü kolleclərdə kompyuter biliyinin öyrənilməsi və ondan istifadənin genişləndirilməsi kimi bir məsələ qoymuşdur.

“Periferiya qurğuları” fənni üzrə tərtib olunmuş 60 saatlıq bu proqram kollecdə “Kompyuter şəbəkələri və hesablama texnikasının təmiri və servis xidməti ” ixtisasında təhsil alan tələbələr üçün nəzərdə tutulmuşdur. Proqrama həm nəzəri (60saat), həm də məşğələ (60saat) saatları daxildir. Tədris proqramının məqsədi tələbələrə fərdi kompyuterlərlə periferiya qurğuları arasında informasiya mübadiləsinin əsas üsullarını, periferiya qurğularına qoşulma vasitələrini öyrətməkdir. Fərdi kompyuterlər və periferiya qurğuları modelləri mütəmadi olaraq zamanın tələbinə uyğun təkmilləşdirilir və inkişaf edir.

Proqramın yazılmasında əsas məqsəd tələbələrə periferiya qurğuları haqqında məlumat vermək, onlarla işləmək vərdişlərinə yiyələnməyi öyrətməkdir.

MÖVZULAR ÜZRƏ SAATLARIN PAYLANMASI

No	Mövzuların adları	Mühazirə	Seminar
1.	Periferiya qurğularının təsnifatı	2	2
2.	Kompyuterin daxiletmə qurğuları. Klaviatura. Digitayzer.	2	2
3.	Skanerlər. Onların növləri. Skanerin proqram təminatı	2	2
4.	Rəqəmsal kameralar. Onların növləri və proqram təminatı	2	2
5.	Manipulyatorlar	2	2
6.	Kompyuterin xaricetmə qurğuları. Maye kristal, Led, plazma və digər texnologiyalı monitorlar.	2	2
7.	Arxivləşdirmə qurğuları.	2	2
8.	TV-tyuner. Proyektor. Onların növləri	2	2
9.	Çap qurğuları. Matris tipli printer. Şırnaqlı printer.	2	2
10.	Lazer printerləri. 3D printer	2	2
11.	Plotter. Çap qurğularının parametrləri	2	2
12.	Xarici səs avadanlıqları.	2	2
13.	Rabitə qurğuları. Modem və modemin növləri	2	2
14.	Strimer. Maqnit qurğuları. SSD qurğusu.	2	2
15.	Xüsusi təyinatlı periferiya qurğuları.	2	2
Cəmi: 60 saat			

MÖVZULAR VƏ ONLARIN IZAHİ

Mövzu 1. Periferiya qurğularının təsnifatı – 4 saat.

Periferiya qurğuları haqqında ümumi məlumat. Onların təsnifatı. Daxiletmə və xaricetmə qurğularının qısa xülasəsi.

Mövzu 2. Kompüterin daxiletmə qurğuları. Klaviatura. Diqitayzer – 4 saat.

Kompüterin daxiletmə qurğuları. Onların təsnifatı. Klaviatura. Klaviaturanın qoşulma prinsipinə görə (naqilli, naqilsiz), klavişın iş prinsipinə görə (membran, mexaniki, yarımexaniki), formasına görə (klassik, ergonomik, noutbuk tipli, multimedia klavişli). Diqitayzerlər. Onların iş prinsipi.

Mövzu 3. Skanerlər. Onların növləri. Skanerlərin proqram təminatı – 4 saat.

Skanerlər. Onların növləri (planşet, baraban tipli, əl skaneri, lazerli skaner və s.) Skanerlərin iş prinsipi. Skanerlərin proqram təminatı. Skanerləşdirilmiş mətnin tanınması.

Mövzu 4. Manipulyatorlar – 4 saat.

Manipulyatorlar. Mouse, trekbol, coystik, qrafik planşet, tacpad, Onların növləri, parametrləri və xüsusiyyətləri. Qoşulma üsulları.

Mövzu 5. Rəqəmsal və web kameralar – 4 saat.

Kameralar. Onların növləri. Rəqəmsal kameralar. Onların sazlanması. Web kameralar. Onların iş prinsipi. Kameraların kompüterə qoşulması və məlumat mübadiləsi

Mövzu 6. Kompüterin xaricetmə qurğuları. Elektron- şüa borulu monitorlar.

Maye- kristal monitorlar – 4 saat.

Kompüterin xaricetmə qurğuları. Onların təsnifatı və əsas xüsusiyyətləri. Monitorlar. Onunların növləri. Elektron- şüa borulu monitorlar. Maye- kristal monitolar. Onların iş prinsipi. Qoşulma üsulları.

Mövzu 7. Plazma monitorlar. Monitorların parametrləri – 4 saat

Plazma monitorlar. Onların iş prinsipi. Qoşulma üsulları. Monitorların əsas parametrləri (diaqonal, ekranın keyfiyyət göstəriciləri).

Mövzu 8. TV-tuner. Proyektor. Onların növləri – 4 saat.

TV-tuner-televizuya siqnallarının qəbulu prinsipi. Proyektorların növləri. Multimediyaya proyektorları. Rəqəmsal proyektorlar. Qoşulma prinsipi və interfeyslər.

Mövzu 9. Çap qurğuları. Matris printerlər. Şırnaqlı printerlər – 4 saat.

Çap qurğularının təsnifatı. Printerlər. Matris tipli printer. Şırnaqlı printerlər. Printerin fasiləsiz mürəkkəblə təminatmə sistemi (система непрерывной подачи чернил). Onların iş prinsipi və parametrləri.

Mövzu 10. Lazer printerlər. 3D printerlər. – 4 saat.

Lazer printerlər. Onların iş prinsipi. 3D printerlər. Onların növləri. Çap üçün istifadə olunan material. 3D printerlərin istifadə sahəsi.

Mövzu 11. Plotterlər. Çap qurğularının parametrləri – 4 saat.

Geniş formatlı çap qurğusu. Plotterlər. Onların növləri. əsas xüsusiyyətləri. Printerlərin parametrləri. Qoşulma üsulları. Printerin proqram təminatı.

Mövzu 12. Xarici səs avadanlığı – 4 saat.

Səs gücləndiriciləri. Mikrofon. Multimedia avadanlıqlarının qoşulması. Professional səs avadanlığı. Onların proqram təminatı.

Mövzu 13. Rabitə qurğuları. Modem və modemin növləri – 4 saat

Rabitə qurğularının iş prinsipi. Onların əhəmiyyəti. İPT texnologiyası. Modemlər. Modemlərin növləri və onların sazlanması

Mövzu 14. Xarici yaddaş qurğuları – 4 saat.

Xarici yaddaş qurğularının növləri. Strimer. Maqnit qurğuları. SSD qurğusu. Xarici sərt diskler. Flaş tipli yaddaş qurğuları. Optik diskler. Yaddaş kartları. Onların fərqli cəhətləri

Mövzu 15. Xüsusi təyinatlı periferiya qurğuları – 4 saat.

Xüsusi təyinatlı müşahidə kameraları. Tibb avadanlıqları, elektron lövhələr və sairə.

ƏDƏBİYYAT

1. Z.Tağıyeva, S.Mazanova “Kompüter sisteminin quruluşu və əməliyyat sistemləri”, 2012
2. A.Babayev, E.Seyidzadə “Fərdi kompüterin element vasitələri və periferiya qurğuları”, Bakı 2008
3. Э.Таненбаум «Архитектура компьютера» 2014
4. 1001 совет по устройству компьютера. Ревича Ю.
5. Скотт Мюллер «Модернизация и ремонт ПК» 2003
6. Б. Каган «ЭВМ и системы»
7. Модернизация и ремонт ПК. Скотт Мюллер, 19-е изд. 2013г.
8. Internet для чайников 5-е изд. Джон Р.Левик и др. 1998г
9. Обеспечение Internet-безопасность, А.Н.Прихода, 2007
10. Windows 7. Алексей Чекмарев, 2010г.
11. Распределенные системы обработки информации Алиев А.А
12. Internet resursları:
 - a) <http://en.wikibooks.org>
 - b) <http://open.ifmo.ru>
 - c) <http://www.kayzen.az>

Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin ixtisas fənn müəllimi Teymurova Sevər Tofiq qızı orta ixtisas müəssisələrində təhsil alan tələbələr üçün “Periferiya qurğuları” fənnindən hazırladığı proqrama

Rəy

“Periferiya qurğuları” fənni üzrə tərtib olunmuş proqram 60 saati əhatə edir. Bura həm nəzəri, həm də praktiki saatlar daxildir. Proqramda ayrı-ayrı mövzularda texniki vasitələrin və kompyuterə qoşulan periferiya qurğularının qoşulmasından və onların işləmə prosesləri və s. kimi məsələlər açıqlanır. Müəllim Teymurova Sevər Tofiq qızı “Periferiya qurğuları” fənni üzrə tərtib etdiyi proqramın tədrisini mümkün hesab edirəm.

**Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin
fənn ixtisas müəlimi:**

Əliyeva Elnarə

**Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin
ixtisas fənn müəllimi Teymurova Sevər Tofiq qızı
orta ixtisas müəssisələrində təhsil alan tələbələr
üçün “Periferiya qurğuları” fənnindən hazırladığı
proqrama**

Rəy

Son illər informasiya texnologiyaları ən perspektivli hesab edilən sahələrdən biridir. İnformasiya texnologiyalarının digər sahələrə daha geniş tətbiqini periferiya qurğuları təmin edir. Bu səbəbdən də mütəxəssislərin yetişdirilməsini tələb olunur. Son illərdə bu sahədə mühüm nəticələr alınmışdır. Kompüter texnologiyaları sahəsi üzrə ixtisaslaşan subbakalavr dərəcəli tələbələr üçün “Periferiya qurğuları” bir fənn kimi tədris edilməsi bu sahəyə marağın artmasına və gələcək tədqiqatların genişlənməsinə səbəb olacaqdır. Bu istiqamətdə dərsliklərin, dərs vəsaitlərinin və eləcə də fənn proqramlarının hazırlanmasına böyük ehtiyac var. Bu ehtiyacı nəzərə alaraq Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin müəllimi Teymurova Sevər Tofiq qızı “Periferiya qurğuları” fənn proqramı hazırlamışdır. Bu proqramı məzmunca dolğun, əhatəli və sistemli şəkildə tərtib edilmişdir. Fənnin mənimsənilməsinin təmin edilməsi üçün proqram müasir tədris prinsiplərinə əsasən qurulmuşdur. Əsas anlayışlar, Azərbaycan dilində sadə və terminologiyaya uyğun verilmişdir. Beləliklə, hesab edirəm ki, Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin müəllimi Teymurova Sevər Tofiq qızının “Periferiya qurğuları” adlı fənn proqramı qusursuz tərtib olunmuşdur və çapa təqdim oluna bilər.

**Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinin
ixtisas fənn müəllimi Teymurova Səvər
Tofiq qızı orta ixtisas müəssisələrində
təhsil alan tələbələr üçün “Periferiya
qurğuları” fənnindən hazırladığı
proqrama**

Rəy

Müasir dövrdə informasiya texnologiyaları insanı hər fəaliyyət sahəsində əhatə edir. Bu səbəbdən kompyuter və digər informasiya avadanlıqlarına tələbat artıb. Bu səbəbdən Bakı İdarəetmə və Texnologiya Kollecinə tədris olunan “Periferiya qurğuları” fənni indiki dövrün tələbələtinə cavab verir. “Periferiya qurğuları” fənni üzrə tərtib olunmuş bu proqram 60 saat dərslər üçün nəzərdə tutulub. Proqram periferiya qurğularını, onların ayrı-ayrı komponentlərinin əsas parametrlərini, seçilməsində əsas meyarları ətraflı şəkildə izah edir. Bu proqram periferiya qurğularının digər sahələrdə tətbiqini, iş prinsipini tələbələrin dərinədən mənimsəməsinə kömək edir.

Fikrimcə bu fənn proqramı düzgün tərtib olunub və fənn üzrə təhsil alan tələbələr subbakalavr dərəcəli mütəxəssis kimi yetişə bilər.

Azərbaycan Texniki Universiteti
Professor, texniki elmlər namizədi

Abdullayev Samir Əbdülmabud oğlu

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

BAKİ İDARƏETMƏ VƏ TEXNOLOGİYA KOLLECİ

**Kollecın Kompyuter, kompyuter şəbəkələri və proqramlaşdırma fənn birləşmə
komissiyasının**

“ _____ ” _____ 2017-ci il tarixli ____ sayılı

PROTOKOLUNDAN ÇIXARIŞ

İştirak etdilər:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Eşidildi: _____ qızı (oğlu) tərəfindən yazılmış “ _____ ” fənni üzrə tədris proqramının müzakirəsi və təsdiqi

Qərar:

“ _____ ” fənni üzrə _____ tərtib etdiyi proqram tədris üçün məqsədəuyğun hesab edilərək bəyənilsin. Proqram təsdiq olunmaq üçün Kollecın pedaqoji şurasının müzakirəsinə verilsin.

“ _____ ”

fənn birləşmə komissiyasının sədri:

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

BAKİ İDARƏETMƏ VƏ TEXNOLOGİYA KOLLECİ

Pedaqoji şuranın “ _____ ” _____ 2017_-ci il tarixli _____ sayılı

PROTOKOLUNDAN ÇIXARIŞ

Gündəlik məsələ:

“ _____ ” fənn birləşmə komissiyasının üzvü
_____ qızı(oğlu) tərəfindən yazılmış
“ _____ ” fənni üzrə tədris proqramının
müzakirəsi və təsdiqi.

Qərar:

Kollecın müəllimi _____ qızı(oğlu) tərəfindən yazılmış “ _____ ”
fənni üzrə proqrama qrif almaq üçün rəy verilməsini Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyindən xahiş edirik.

Bakı İdarəetmə və Texnologiya kollecinin
direktoru:

Pedaqoji Şuranın katibi:

Ruxsarə Nəşibova